

DE WINNAARS

SEPTEMBER 2017

De Winnaars De GGZTotaal van september

[Naar artikel>](#)

Hulphondengekte Alie Ongena

[Naar column>](#)

De jury heeft gesproken De uitslag van onze verhalenwedstrijd

[Naar artikel>](#)

Het leven in een RIBW-setting Wim Olijve

[Naar column>](#)

'Recepten' Het winnende verhaal van Eva Kiehne

[Naar column>](#)

Mijn vader woont in Rio Inge de Boer

[Naar column>](#)

'Diagnose' Anything Maureen: de tweede plaats

[Naar column>](#)

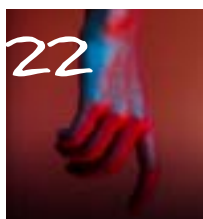

Van leven naar overleven Maartje

[Naar column>](#)

'Ziekenzaal van psychiatrisch ziekenhuis Rosenberg, 1968' Ernie Verbove: de derde plaats

[Naar column>](#)

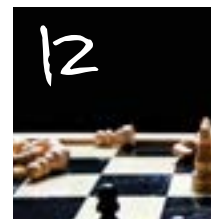

Pa(a)z op! Rosalien Brondy

[Naar column>](#)

Inkomens in de GGZ Onze jaarlijkse top 20 van best-ver- diende GGZ-bestuurders

[Naar artikel>](#)

Vechten om te overleven Daisy Beuwer

[Naar column>](#)

DE WINNAARS *de GGZTotaal van september*

Na een lange, regenachtige zomer starten wij het nieuwe seizoen traditiegetrouw met de mooiste verhalen van onze lezers en de hoogste inkomens van GGZ-bestuurders. Zowel het aantal inzendingen als de hoogte van de inkomens zijn dit jaar wat minder dan voorheen, wat natuurlijk deels goed en deels slecht nieuws is. Maar daarover zullen de meningen verschillen.

Vooruitkijken naar oktober

Omdat zowel de verhalen als de inkomens een eigen intro hebben, kunnen we het er wat dat betreft, hier verder bij laten. We geven daarom vast een blik op ons volgende magazine. Dat is weer een 'normaal' magazine, met een XL-bijlage, een boekbespreking, columns en een gedicht. De XL-bijlage - die in dit septembermagazine dus ontbreekt - zal in oktober als thema 'Forensische Psychiatrie' hebben. Forensische psychiatrie heeft een aantal bijzondere aspecten die ongetwijfeld aan bod gaan komen. Daarnaast zijn we ontzettend blij dat we Stephan Valk, bestuursvoorzitter van de Parnassia Groep, bereid hebben gevonden ons een interview te geven. Het ligt in de bedoeling dat dit interview de aftrap is voor een serie van interviews met mensen die een belangrijke plek hebben in de GGZ, zowel in de hulpverlening als in de cliëntvertegenwoordiging.

Een goed magazine heeft een bedelbrief

En nu we toch plek over hebben: als magazine moeten wij het hoofd een beetje boven water zien te houden. Daarvoor is behalve tijd, toch ook wat geld nodig. We verwachten niet dat onze lezers dat gaan storten, wel leek het goed om nog eens de mogelijkheden te noemen die ons vooruit helpen. Zonder dat het iemand een cent kost.

- Om te beginnen zijn we heel blij met Likes en volgers op [Facebook](#) en [Twitter](#). Ook deelacties en reacties waarderen we enorm. Lid worden van de GGZTotaal LinkedIn-groep kan natuurlijk ook.
- Wie wel eens iets bestelt via Bol.com zou dat kunnen doen door via de banner boven ons [literatuuroverzicht](#) naar de site van Bol.com te gaan. Wie daarna bestelt doneert voor slechts twee muisklikken extra een percentage aan GGZTotaal, zonder extra kosten voor degene die bestelt.
- Eigen bedrijf? Of iets aan te kondigen? Kijk even op onze [advertentiepagina](#). De meeste reclame-uitingen via GGZTotaal verdienen zichzelf binnen een paar weken terug. Voor kleine zelfstandigen hebben we een [speciale regeling](#).
- Wil je niet adverteren, maar wil je wel je geld kwijt, dan kan je je bijdrage storten op: NL41 INGB 0006 3301 81 t.n.v. GGZTotaal
- Tenslotte, heel voor de hand liggend en misschien wel het belangrijkste: wij maken dit magazine met ontzettend veel plezier en willen graag dat het door zoveel mogelijk mensen gelezen wordt. Als je je collega of mede-cliënt even attendeert op de GGZTotaal, abonneert hij of zij zich misschien wel. Daar worden wij weliswaar niet rijk, maar wel heel erg blij van!

Hoe dan ook:
veel leesplezier met dit septembernummer!

De uitslag van onze verhalenwedstrijd

Eenentwintig verhalen kregen wij dit jaar toegezonden, een fractie minder dan de vijfentwintig van vorig jaar. Was er in eerdere jaren sprake van een min of meer gelijke verdeling tussen ervaringsdeskundigen, behandelaars en andere betrokkenen, dit jaar waren de ervaringsdeskundigen veruit in de meerderheid.

Niet alle verhalen kunnen wij publiceren en zeker kunnen niet alle verhalen in de prijzen vallen. Daarom hadden wij een jury - jury's zijn immers altijd deskundig, dus ook deze - die de lastige taak op zich nam een oordeel te vellen over de kwaliteit van de inzendingen en er een rangorde in aan te brengen.

Onze driekoppige jury was dit jaar:

- Geertje Paaij, schrijfster van meerdere boeken, o.a. over naaste familie in de GGZ. Daarnaast werkzaam voor de politie en redactielid van Ypsilon.
- Lea van Geesink, werkprojectleider bij Tobi Vroegh, uitgever 'tussen psychiatrie en maatschappij'. Eerder was ze o.a. deelraadslid in Amsterdam en vice-voorzitter van de ondernemingsraad HVO-Querido.
- Gerard Lohuis, Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundige bij Lentis Groningen, trainer, docent en opleider aan de Hanzehogeschool Groningen. Hij schreef een achttal boeken over zijn werk.

Om niet verstrikt te raken in een oerwoud van verhalen mocht elk jurylid maximaal vier verhalen op de shortlist plaatsen. Die shortlist (acht verhalen) is in zijn geheel gepubliceerd in dit magazine (plus nog één verhaal dat de redactie achteraf heeft toegevoegd).

Maar daarna. Welk verhaal was het beste, het mooiste, het leukste, het aangrijpendst?

Tijdens een bijzonder regenachtige woensdagochtend kwamen de drie juryleden in Utrechts Hoog Catherijne onder toezicht van de redactie bij elkaar om te bepalen welk verhaal van de shortlist één, twee, dan wel drie werd. Veel kritische kanttekeningen waren er, over taal- en stijlfouten, over onduidelijke wendingen in verhalen, over klagen zonder alternatief, over verhalen die niet 'af' waren. Gelukkig waren de complimenten in de meerderheid en was er ruim voldoende kwaliteit om terechte winnaars aan te wijzen.

Ook de redactie kreeg aanmerkingen. Want wat wilden wij nou eigenlijk? Columns? Of verhalen? En of we daar volgend jaar dan wat duidelijker over wilden zijn. De redactie liet het hoofd schuldbewust hangen en beloofde beterschap.

Er ligt een eindoordeel. Uit het feit dat het twee uur duurde voor dat eindoordeel er lag, kan worden afgeleid dat het geen gemakkelijke keuze was.

1 Op één: 'Recepten', van Eva Kiehne

De jury: "Een sterke start, beeldende humor, op een leuke manier cynisch." Al vond één jurylid het te zwaar aangezet. Dit jurylid miste het perspectief van de andere kant en vond het daarmee wat onrealistisch. Het verhaal beschrijft wel een wijdverbreid probleem, was het gedeelde oordeel. Er was wat discussie over de laatste twee zinnen: "Kan je die niet beter weglaten?" "Nee, juist niet", was de mening van anderen.

Belangrijk detail: er zaten géén taalfouten in deze inzending.

2 Op twee: 'Diagnose', van Anything Maureen

De jury: "Goed geschreven, een duidelijk beeld van de problemen waar iemand met autisme mee kampt." Ook hier was discussie over het einde: "Had dat laatste woord nou ingevuld", mopperde de één. "Dat maakt het juist zo sterk", vond de ander. Eén jurylid miste de dialoog, daar zit wellicht nog een mogelijkheid voor verbetering, al waren ook daarover de meningen verdeeld.

3 Op drie: 'Ziekenzaal van psychiatrisch ziekenhuis Rosenberg, 1968', van Ernie Verbove

Bijzonder, maar ook wat beangstigend, vond de jury dat dit verhaal zich ook anno 2017 had kunnen afspelen, terwijl de titel onmiskenbaar duidelijk maakt dat het om bijna een halve eeuw geleden gaat. "Neemt ons mooi mee in die wereld"; "Leest lekker weg"; "Het raakt je wel"; "Het stigma wordt mooi neergezet", waren de belangrijkste kwalificaties.

Deze drie winnaars krijgen een boekenbon van € 50,- opgestuurd. Bovendien, en dat was voor ons ook een verrassing, mogen zij een boek uitkiezen van uitgeverij Tobi Vroegh.

Tobi Vroegh geeft boeken uit die een sterke link hebben met psychiatrie, bij voorkeur geschreven door ervaringsdeskundigen. Een aanrader, deze uitgeverij!

Wij feliciteren de winnaars, we bedanken de jury en we wensen de lezers veel leesplezier!

RECEPTEN

Door Eva Kiehne

Ik heb tegenwoordig een psychiater met een staartje. Hij loopt wat verend door de gang voor me uit naar zijn spreekkamer. Hij lijkt op een nerd, een gamer, een student scheikunde. Maar niet op een psychiater. Even later zit ik aan het bureau, aan de kant van de cliënt. En hij erachter, met de computer voor zijn neus, het domein van de dokter. Hij begint van het scherm voor te lezen uit mijn dossier. Ik hoef alleen maar korte antwoorden te geven.

‘Je slikt nu vijf weken 150 milligram venlafaxine.’

‘Ja.’

‘Je slaapt nog steeds niet goed.’

‘Inderdaad.’

‘Je neemt het medicijn wel ’s ochtends in.’

‘Ja.’

‘Je piekert vrij veel.’

‘Klopt.’

Het is een efficiënte manier om snel een consult af te werken. Maar het begint me te irriteren. Wat is dit voor gesprek?

Toen ik mijn carrière in de psychiatrie begon, waren psychiaters er om mee te praten. Om uit te zoeken wat er aan de hand was. Soms waren er ook pillen, als het per se moest. Een sessie duurde 45 minuten.

‘Oké, dan zie ik je over acht weken weer.’

Staartmans staat met uitgestoken hand bij de deur. Dit consult heeft negen minuten geduurd. Het recept voor nieuwe pillen is onderweg naar de apotheek.

Als ik thuis ben, word ik pas echt boos. Hoe kan iemand die mij niet kent, bepalen wat voor pillen ik moet slikken? Of ik last heb van bijwerkingen? Of de dosis omhoog moet of omlaag? Hij heeft geen enkele normale vraag gesteld. Een vraag waarop ik iets anders zou kunnen antwoorden dan ja of nee. Zodat hij me misschien een beetje zou leren kennen.

Een tijdje later hebben we een telefonische afspraak. Maar hij belt niet en ik zit een half uur voor niks te wachten. Dan zet ik het geluid van mijn telefoon uit. Als ik op het scherm zie dat hij belt, neem ik niet op. Via het secretariaat regel ik de dag erna een herhaalrecept. Zo kom ik ook aan mijn medicijnen.

E-mail dan? Dat moet de oplossing zijn voor ons probleem. Hij vindt het goed, ik mag mailen als er iets is. Hij schrijft zijn mailadres zelf voor mij op een afsprakenkaartje.

Ik mail hem een keer midden in de nacht als ik weer niet kan slapen en daar gestoord van word. Ik heb opeens last van een voet die niet stil wil liggen. Dat is nieuw en ik wil weten of het door de medicijnen kan komen.

Er komt geen antwoord. Als ik na een paar weken weer in de spreekkamer zit, heeft Staartmans de mail nog niet gezien.

‘Je moest eens weten hoeveel mails er elke dag binnenkomen’, zucht hij.

‘Oké’, zeg ik, ‘Maar waarom heb ik dan uw mailadres gekregen?’

Die psychiaters van tegenwoordig, ik snap ze niet. Ik heb het opgegeven. Zij kennen de cliënten niet. Ze schrijven alleen maar de recepten. Zouden ze dat zelf nou een leuke baan vinden?

DIAGNOSE

Anything Maureen

Ik zit tegenover haar: GZ-psycholoog in opleiding. Sinds zeven maanden kom ik hier, nadat ik aangemeld was voor een diagnostisch traject. Ik vermoed dat ik autisme heb. Zelf weet ik het inmiddels wel zeker. Mijn leven lang worstel ik al met mezelf. Als kind wist ik al dat anderen dingen konden die ik niet voor elkaar kreeg. Dat zij dingen snaptten waarvan ik geen bal begreep. Ik vond mezelf onvoorstelbaar dom, terwijl ik tegelijkertijd niet kon bevatten waarom ik op veel punten juist met afstand de beste was. Schoolwerk met name. Ik snapte andere mensen niet, ik snap ze nog steeds niet. Ik hoor er nooit bij. Niet op school, niet op het werk, niet in mijn privéleven. Ik hoor nergens bij.

Het traject waarin ik zit, duurt al lang. Eerst was er die enorme drempel om naar mijn huisarts te stappen voor een verwijzing naar de GGZ. In mijn beleving ga je alleen naar een psycholoog als je gek bent. Ik weet dondersgoed dat het een enorm vooroordeel is, maar diep in mijn hart is het nog steeds hoe ik het voel. Ik kan het maar niet van me af zetten. Na de doorverwijzing heb ik ruim anderhalf jaar moeten wachten voor een oproep op een intakegesprek in de GGZ.

Ik houd van opschieten. Zo'n eindeloos traject is niets voor mij. De kortste weg van A naar B is bij mij een rechte lijn. Na de wachtlijst en de intake heb ik gesprekken gehad, onderzoeken moeten doen, vragenlijsten moeten invullen. Het duurt en het duurt maar. Volgens mij kan het allemaal een stuk sneller. De eindeloosheid van het geheel

trekt een zware wissel op me. Ik zoek al zolang naar wat mij anders maakt dan anderen. Ik heb antwoorden nodig om verder te kunnen, om te kunnen proberen mijn vastgelopen leven iets leefbaarder te maken, om te weten in welke hoek ik verbeteringen moet zoeken. Als autisme niet het antwoord is, welke vraag moet ik dan nog stellen? Waar moet ik dan heen, wat moet ik dan nog doen? Ik zoek al 41 jaar...

Ik kijk weer naar de psycholoog en probeer haar verhaal te volgen. Ik denk niet dat zij begrijpt hoe enorm gespannen ik ben, hoe belangrijk dit voor mij is, wat een impact het zou hebben als zij tot de conclusie is gekomen dat ik géén autisme heb. Ik heb nooit begrepen hoe mensen kunnen zien wat iemand denkt of voelt. Ik snap daar echt geen bal van. Waar moet je dat dan aan zien? Mensen 'lezen'? Hoe dan? Woorden, dáár kan ik wat mee. Met gezichten niet. Ik zie dat ze blond haar heeft, een bril en blauwe ogen. Maar wat moet ik daar dan verder mee? Welke informatie zou ik daaruit moeten halen? Ik haal informatie uit feiten, uit woorden, uit acties.

Ze somt dingen op, vat dingen samen. Ik wil alleen de eindconclusie maar horen. Eindelijk komt ze to the point: "We zijn tot de conclusie gekomen dat..."

ZIEKENZAAL VAN PSYCHIATRISCH ZIEKENHUIS ROSENBURG, 1968

Ernie Verbove

Maandenlang had ik opgesloten gezeten. Ik was aardig gehospitaliseerd.

Kwam ik hier ooit nog eens vandaan?

Op deze dag raakte het gelukkig een beetje op de achtergrond.

Want de zon scheen en ik mocht even zomaar in het park wandelen.

Ik liep lekker in het zonnetje te kuieren.

Ik mocht volstrekt niet van het terrein af, hadden ze uitdrukkelijk gezegd, want anders had ik het voorgoed verpest.

Maandenlange opsluiting hadden hun sporen achtergelaten, geestelijk en lichamelijk. Mijn enige afleiding was eten, roken en slapen.

Daardoor was ik moddervet geworden en een beetje beweging was wel goed voor me, vonden ze.

Nou, daar hadden ze gelijk in.

Daar liep ik dan eindelijk, wel in het park, maar toch buiten voor een uurtje.

Op therapie had ik via een toiletruitje uitzicht op mensen van buiten.

Uren stond ik te kijken en te smachten.

Die mensen gingen hun gang, en ze wisten niet dat ze met intense, jaloerse blikken werden gadeslagen. Zij hadden iets heel erg belangrijks wat ze niet beseften, iets wat ik niet had en waar ik echt met heel mijn hart naar hunkerde, namelijk hun vrijheid.

Maar nu had ik lang genoeg staan smachten en mocht ik eindelijk alleen een wandelingetje maken.

Er was nu eindelijk geen plafond met neonlampen, maar een blauwe eindeloze lucht.

Toen, op een stil laantje, kwam er een deftige meneer op me afsnellen.

“Jongeman, weet je misschien waar paviljoen H 3 is”? Verbaasd en trots dat ik iemand van buiten sprak, legde ik het hem in detail uit. Toen ik uitgesproken was, keek hij knikkend de kant uit die ik hem aanwees. Hij draaide zijn gezicht plots naar me toe en sprak op gedempte toon:

“Dat is toch dat paviljoen waar al die hele erge gekken zitten?”

“Ja, daar ben ik er eentje van”, zei ik.

Hij stamelde wat, keek me verbaasd aan en maakte snel dat hij weg kwam.

Ik had het eruit gegooid voor dat ik besepte wat ik gezegd had.

Ik stond wel schaapachtig te lachen, maar ik kon wel janken.

Dus zo dacht de buitenwereld over mij.

Ik besepte toen dat ik wel altijd gediscrimineerd zou worden, ook al was ik vrij.

Ik zat tussen gekken, ze dachten dat ik gek was.

Zou ik dan toch echt gestoord zijn?

Inkomens in de GGZ

Hoe zat het ook alweer met de Wet Normering Inkomens?

Al jaren is er discussie over de topsalarissen in de zorg. Die discussie was aanleiding voor de Wet Normering Topinkomens (WNT). De eerste WNT ging op 1 januari 2013 in. Salarissen van bestuurders mochten niet méér dan 130% van het ministersalaris bedragen. In 2014 werd dat verder teruggeschoefd tot 100% van een ministersalaris van € 179.000,-, de zogenaamde Balkenendenorm (hoewel de overheid die term niet gebruikt). Voor een ontslagvergoeding staat een maximaal bedrag van € 75.000. Voor eerder afgesloten contracten geldt een overgangsregeling.

Er zijn uitzonderingen: zo geldt de wet bijvoorbeeld niet voor de zorgverzekeringen. Ook medisch specialisten vallen niet zonder meer onder de wet.

Inleiding

Het was dit jaar weer een hele klus om de cijfers rond te krijgen, maar we weten nu wie in 2016 het meeste verdiende in de GGZ. Hoewel, het wordt steeds lastiger om te bepalen wat nog GGZ is en wat niet. Cordaan bijvoorbeeld, doet ook 'iets' in de psychiatrie. Kwadrant ook. Hun bestuurders zouden ook geen gek figuur slaan in onze top-20. Maar toch: het zijn vooral thuiszorg-organisaties en daarom hebben we ze niet opgenomen. Bij Espria ligt dat anders, vonden we. De verzekeringsmaatschappij is óók de baas van GGZ Drenthe en dat is toch echt wel een GGZ-instelling. Hetzelfde geldt voor het Zuyderland Ziekenhuis, waar het voormalige GGZ Orbis onder valt. Maar de afdeling communicatie van Zuyderland kon ons er van overtuigen dat het GGZ-aandeel van Cees Sterk, voormalig bestuurder van Orbis, tegenwoordig slechts een minimum van zijn taken beslaat. Anders had hij de twaalfde plek bereikt. Maar toegegeven, het blijft een arbitraire kwestie.

We telden 38 bestuurders die, omgerekend naar jaarbasis, boven de twee ton uitkwamen. Dat is beduidend minder dan twee jaar geleden, toen we er nog zeventig telden. Managers die meer dan een ton verdienen, zijn nog steeds ruim voorhanden. Onze vakantiekracht weigerde tenminste daar een lijst van te maken, tenzij ze loonsverhoging zou krijgen. En geef haar eens ongelijk, haar vakantie duurt maar acht weken.

Uiteraard, zouden we bijna zeggen, is het overgrote deel van onze top 20 mán. Slecht twee vrouwen kwamen we tegen, terwijl dat er vorig jaar nog drie waren. De eerste vrouw komen we tegen op plaats tien: Thea Heeren, bestuurder bij GGZ Centraal, met een jaarinkomen van € 229.608,-

Zij neemt binnenkort afscheid, dus wellicht is in de versie van volgend jaar nog maar één vrouw te vinden: Jolande Tijhuis, van Vincent van Gogh, nu nog op de zeventiende plaats. Aan de beschikbaarheid ligt het echt niet: 62% van de werknemers in de GGZ is vrouw.

Bestuur GGZ Friesland loopt vooruit op WNT

Voor bestuurders die méér verdienen dan de WNT voorschrijft, dus meer dan een ministersalaris, dus meer dan € 179.000,-, geldt een overgangsregeling. In maximaal vier jaar tijd moet hun salaris afgebouwd zijn tot dat ministersalaris. Het zal duidelijk zijn dat veel bestuurders die regeling zo ver mogelijk proberen op te rekken. Zo krijgen sommige van de bestuurders in onze top 20 het zelfs voor elkaar enkele honderden euro's méér te verdienen dan het jaar daarvóór. Dat schiet natuurlijk niet op.

In Friesland gaat het anders. Vorig jaar was daar de overgangsregeling al afgeschaft: de bestuurders van GGZ Friesland gingen vrijwillig terug naar de 130% van het ministersalaris die toen de norm was. De mededeling dat de WNT verder omlaag ging naar 100 % van het ministersalaris, dus € 179.000,- kwam voor 2016 te laat. Maar het bestuur heeft al aangekondigd het salaris in 2017 volledig naar dat maximum terug te schroeven. Nog steeds geen armoe, natuurlijk, maar toch een totaal andere mentaliteit dan de bestuurders die tot het laatste moment het onderste uit de kan willen halen.

Ook opvallend: de voorzitters van de Raad van Bestuur van de grootste GGZ-organisaties, Altrecht en de Parnassia Groep, komen niet in de lijst voor.

Bestuurders en Raden van Toezicht

Misschien dat we onze vakantiekracht volgend jaar nog wat extra klussen meegeven. We kwamen namelijk nogal wat zaken tegen die vragen opriepen, maar waarvoor de tijd ontbrak om het goed uit te zoeken.

De eerste vraag die onze vakantiekracht te beantwoorden krijgt: hoeveel bestuurders moet een organisatie eigenlijk hebben? Neem een willekeurige GGZ-instelling als Vincent van Gogh in Limburg. Daar zwaaien drie bestuurders de scepter, die samen € 515.488,- verdienen. Het Amsterdamse Arkin daarentegen heeft slechts één bestuurder. Die ‘slechts’ de helft van dat geld verdient: € 275.030,-. Is Vincent van Gogh groter? Nee hoor. De omzet is maar € 95.929.615,-. De omzet van Arkin is bijna tweeëneenhalf keer zo groot: € 229.902.000,-. Misschien toch terecht dan, dat Jeroen Muller zo hoog in de lijst staat?

Andere vraag voor onze uitzendkracht: hoeveel kun je uitgeven aan een Raad van Toezicht (RvT)? We kwamen bedragen tegen die varieerden van € 0,- tot boven de € 15.000,- per jaar voor één lid van de RvT, en ook de grootte van een RvT varieerde nogal per instelling.

Onze vakantiekracht moest weer naar de universiteit en had daarom geen tijd meer voor een vervolgonderzoek, maar volgend jaar gaat zij verder.

Als er ondertussen een lid van een Raad van Toezicht is, die in een interview wil uitleggen wat een RvT precies doet, dan houden we ons aanbevolen.

Psychiaters floreren bij schaarste

Het tekort aan psychiaters is een issue, zo blijkt. De salarissen worden behoorlijk opgeschroefd om ze binnen te halen. Het Zeeuwse Emergis spant de kroon: liefst zeven psychiaters komen boven de WNT norm van € 179.000,- uit. Emergis schrijft daarover: “Binnen Emergis is sprake van een structureel tekort aan medisch specialisten. In 2016 hebben wij mede dankzij de inzet van de aanwezige medische specialisten de kwaliteit van zorg kunnen borgen. Hierdoor hebben een aantal medisch specialisten ruim boven de standaard FTE diensten (110-122%) gewerkt en ook veel extra crisisdiensten gewerkt (overuren). Daarnaast heeft Emergis met ingang van 2015 een zogenaamde arbeidsmarktoelage geïntroduceerd om meer medisch specialisten aan zich te kunnen verbinden in plaats van inhuurconstructies”. Het gaat bij Emergis over inkomens van € 180.000,- tot ver boven de twee ton.

Wat verdienen andere werknemers in de GGZ?

(Volgens de nieuwste CAO, niveau 1 juni 2017. De inschaling kan per instelling verschillen, de gangbare inschalingen staan vermeld. Met dank aan de AbvaKabo.)

		Min	Max
Secretaresse	FWG 30 - 40	€ 1634,-	€ 2818,-
Managementassistent	FWG 30 - 45	€ 1634,-	€ 3086,-
Psychiatrisch verpleegkundige	FWG 40 - 50	€ 1814,-	€ 3412,-
Vaktherapeut	FWG 45 - 55	€ 1814,-	€ 3832,-
Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundige	FWG 55 - 60	€ 2369,-	€ 4287,-
Psycholoog	FWG 60 - 70	€ 2749,-	€ 6090,-
Psychotherapeut / psychiater	FWG 70 - 80	€ 3902,-	€ 8607,-
Psychiater	FWG 70 - 80	€ 3902,-	€ 8607,-

Let op: in tegenstelling tot de bestuurders-salarissen gaat het hier om bruto maandinkomens, exclusief vakantiegeld, eventuele toelages, werkgeverspremies en onkostenvergoeding. Een vergelijking met bovenstaande bedragen is dus niet zondermeer te maken.

De Actiz Top 50: “Een ware race naar de bodem”

Voor de zevende keer publiceerde FNV Zorg en Welzijn een lijst met 50 topverdieners in de (ouderen)zorg. De bond signaleert: “In de thuiszorg is nog steeds een ware race naar de bodem gaande waar thuiszorgmedewerkers bij elke nieuwe aanbesteding in onzekerheid verkeren. Behouden zij hun baan nog of moeten ze 30 procent van hun loon inleveren? Door de bezuinigingen hebben tienduizenden zorgmedewerkers hun baan verloren zonder riantе ontslagvergoeding, terwijl de top er met riantе ontslagvergoedingen naar huis gaat.”

De Top vijf van Actiz:

1.	Wim Driesse, Stichting CuraMare	
	Ontslagvergoeding:	€ 186.851,-
	Totaal-inkomen:	€ 406.732,-
2.	Anitra Louwers, Stichting Sint Jacob	
	Ontslagvergoeding:	€ 178.000,-
	Totaal-inkomen:	€ 380.165,-
3.	Ko Portengen, Stichting Zorggroep Solis	
	Ontslagvergoeding:	€ 272.326,-
	Totaal-inkomen:	€ 312.289,-
4.	Eelco Damen, Cordaan	
	Totaal-inkomen:	€ 290.051,-
5.	Ben de Koning, Sint Liduinastichting	
	Totaal-inkomen:	€ 289.298,-

Andere bestuurders verdienen:

Ziekenhuis/Medisch Centrum:	€ 200 000 - € 270 000
Zorgverzekering:	€ 150 000 - € 360 000
Provinciale Bureau's jeugdzorg	€ 130 000 - € 170 000

Plaats op basis van (fictief) fulltime jaarsalaris		Totaal inkomen
1 € 322.276,-	Dhr. T.A.M. de Grefte, GGNet <i>Werkte tot 31 maart voor GGNet en kreeg een ontslagvergoeding van € 75.000,-</i>	€ 136.819,- <i>(Voor 3 maanden, incl. ontslagvergoeding)</i>
2 € 316.167,-	Dhr. R.J.M. Janssen, Altrecht <i>Werkte tot 30 april voor Altrecht en kreeg een ontslagvergoeding van € 75.000,-</i>	€ 155.389,- <i>(Voor 4 maanden, incl. ontslagvergoeding)</i>
3 € 288.000,-	Dhr. A.T.F. Beekman, GGZ Ingeest <i>Werkte heel 2016 voor 33% voor GGZ Ingeest</i>	€ 96.000,- <i>(voor 0,33 fte)</i>
4 € 275.030,-	Dhr. J.V. Muller - Arkin	€ 275.030,-
5 € 240.000,-	Een niet nader genoemde manager, Altrecht <i>Kreeg € 240.000,- vanwege een rechterlijke uitspraak</i>	€ 240.000,-
6 € 237.117,-	Dhr. R.J.M. de Jong, Pluryn Hoenderloo Groep	€ 237.117,-
7 € 233.628,-	Dhr. H.A.J. Hietink, U-Center <i>Werkte heel 2016 voor 25% bij U-Center</i>	€ 58.407,- <i>(voor 0,25 fte)</i>
8 € 231.915,-	Dhr. A.B. Baaij, De Viersprong <i>Werkte tot 2 mei voor de Viersprong</i>	€ 77.305,- <i>(Voor 4 maanden)</i>
9 € 229.965,-	Dhr. M.A. Polak - De Kijvelanden / Fivoor	€ 229.965,-
10 € 229.608,-	Mw. T.J. Heeren, GGZ Centraal	€ 229.608,-

Plaats op basis van (fictief) fulltime jaarsalaris		Totaal inkomen
11 € 228.703,-	Dhr. R. Akkerman, Pro Persona / Indigo Gelderland	€ 228.703,-
12 € 228.599,-	Dhr. O.O.J. Dekker, GGZ OostBrabant	€ 228.599,-
13 € 229.039,-	Dhr. A. M. Notermans, Espria / GGZ Drenthe	€ 229.039,-
14 € 223.778,-	Dhr. J.W.M. Verbugt, GGZ Eindhoven	€ 223.778,-
15 € 223.252,-	Dhr. J. L. Kauffeld, Espria / GGZ Drenthe <i>Werkte in 2016 voor 65% voor Espria, waar GGZ Drenthe onder valt</i>	€ 145.114,- <i>(Voor 0,65 fte)</i>
16 € 220.521,-	Mw. J.E.M. Tijhuis - Vincent van Gogh	€ 220.521,-
17 € 220.000,-	Dhr. M.J. de Heer, Mentaal Beter Cure B.V.	€ 220.000,-
18 € 218.084,-	Dhr. E. Klunder, Dimence	€ 218.084,-
19 € 217.591,-	Dhr. C.L. Bruinsma, Lentis & FPC Mesdag	€ 217.591,-
20 € 216.002,-	Dhr. G. Heyne, Reinier van Arkel Groep <i>Werkte tot 31 mei fulltime voor de Reinier van Arkel Groep</i>	€ 90.001,- <i>(Voor 5 maanden)</i>

Verantwoording

De gegevens zijn overgenomen uit de jaarverslagen zoals ze door de instellingen zelf zijn aangeleverd aan het ministerie van VWS (in te zien op www.jaarverslagenzorg.nl).

De cijfers zijn per mail aan de betreffende organisaties ter verificatie voorgelegd. Wanneer instellingen niet of onduidelijk reageerden, zijn we er van uit gegaan dat de cijfers klopten.

HULPHONDENGEKTE *Alie Ongena*

Vorig jaar was ik tijdens een manisch/psychotische periode in de ban van hulphonden. Omdat ik ineens last kreeg van paniekaanvallen en steeds vaker belandde in mijn eigen vreemde wereld, merkte ik wat een hond hierbij kan betekenen. Steeds als ik eraf raakte, kwam mijn hond bij me om mijn aandacht te trekken waardoor ik weer in het hier en nu kwam. En doordat ik mijn aandacht moest richten op een hond die zeer ongedisciplineerd alle kanten uitvliegt aan de lijn, hoefde ik buiten niet bezig te zijn met mijn angst en stress, opgewekt door een teveel aan prikkels. Zo kon ik toch overal heen. Want natuurlijk wilde ik er wel veel op uit. Paniekaanvallen of niet. Je bent tenslotte niet voor niets manisch, hoewel ik daar uiteraard geen idee van had op dat moment. Ik was dus heel blij met mijn hond, die ik gedoopt had tot mijn hulphond. Helaas kreeg ik te maken met een buitenwereld die geen hulphonden zonder certificaat accepteert in ziekenhuizen, gezondheidscentra of winkels. En ook bij de GGZ kreeg ik wat dat betreft geen poot aan de grond. En wat doe je dan als flink doorgedraaide manicus: je klimt in de pen en in de telefoon en belt de politiek, je belt en mailt het hele land af om je beklag te doen over deze bijzonder onwellevendheid van hulpverleners, dienstverleners etc. Ja, je zo druk maken over allerlei dingen plus al die plannen die je uit wilt voeren in zo'n tijd en die maar niet echt van de grond komen, levert zoveel stress op dat je uiteindelijk in de kliniek belandt. Daar zat ik dan op de afdeling. Zonder hond, zonder echtgenoot. Ik hilde mijn ogen uit mijn kop. Ik had het tegen de verpleging over niets anders dan over wat hulphonden kunnen betekenen voor mensen met angsten, psychische problemen, want ik had me er zeer in verdiept en wist er dus alles van. Ik was er zo enthousiast over dat mijn verzoek of ze niet mee mocht komen met mijn man tijdens

het bezoeken, ingewilligd werd. Ik vroeg het dolenthousiast aan mijn medepatiënten, die ook nog hun toestemming moesten geven. Die hadden geen bezwaar en die avond zou het gebeuren. Ik lag net weer hard te huilen op mijn bed, toen ik opgewonden geblaf hoorde. En ja hoor, ze wist gewoon precies waar ze moest zijn. Aan het eind van de gang, de laatste deur links, daar lag vrouwtje. Snel, snel. Pas op: aanstormende Golden Retriever, 42 kilo zwaar, in de kracht van haar leven, met ergens achteraan de lijn bungelend een 65 jarige 125 kilo zware baas. Knuffelen, kwispelen. Zo fijn! Toen het bezoeken om was, snelde ik naar de verpleegpost. "Help, help, mijn hond is helemaal in de war geraakt en moet nodig opgenomen worden. Maar ze heeft geen bed nodig hoor, ze kan gewoon op mijn kamer", gierde ik opgewonden van de lol. Helaas, zover zijn we nog niet in de psychiatrie.

Het leven in een RIBW-setting

Wim Olijve

Vanaf het moment dat Jopie kookhulp kreeg van de begeleiding, werden wij, de overige bewoners, niet meer geconfronteerd met zwartgeblakerd vlees en doorgeschroeide aardappelschijfjes. Ook werd Jopie door een begeleider behoed voor een ernstige fout. Hij had perziken gekocht die nog niet geheel rijp en zo hard als appels waren. Nou had hij gehoord dat perziken door overmatige warmte rijp en sappig werden en besloot daar naar te handelen. Hij deed het zakje met perziken in de wasdroger om ze te laten rijpen. Gelukkig weerhield een begeleider hem op het laatste moment het luikje te sluiten en de wasdroger naar de knoppen te helpen. Ja, Jopie leerde steeds meer en naarmate de tijd zich voortsleepte, werden de maaltijden smakelijker en malser. Maar Jopie had nog een probleem. Dat kwam tijdens een van de maaltijden naar voren. Hij liet zijn bestek op zijn bord met eten vallen en riep huilend: "Ik wil geen homo meer zijn! Ik heb genoeg van de kerels! Ze kloten maar wat aan en zijn niet te vertrouwen!" Daarop sprong hij van zijn stoel en snelde via de trap naar boven, waar hij zich opsloot in zijn kamertje.

De meesten van ons maakten zich niet druk om deze uitbarsting, maar Maartje, behept met het Florence-Nightingale-syndroom, trok zich het verdriet van Jopie aan. Ook zij sprong op van tafel en snelde via de trap naar boven om zich te ontfemen over de jongeman die geen homo meer wilde zijn.

Ondertussen aten wij verder en deden later met de hulp van een begeleider de afwas.

In de avond, we keken met z'n allen net naar Sesamstraat met die gekke Pino en Bert en Ernie, kwamen Jopie en Maartje hand in hand de trap afgestommeld en posteerden zich voor de televisie. "Ik ga van Jopie een echte man maken," verkondigde Maartje, trots als een pauw en de boezem uitdagend naar voren. "Jopie en ik hebben verkering genomen."

De groep en ik luisterden en slaakten een zucht van verlichting in de wetenschap dat wij voorlopig gevrijwaard waren van Maartjes zorgzaamheid en troostende, wriemelende handjes. Want iemand met het Florence-Nightingale-syndroom weet normaliter geen maat te houden als het op troosten en zorg aankomt. En daarom feliciteerden wij hen van harte.

"Veel geluk met jullie verkering."

"Dank je, dank je."

MIJN VADER WOONT IN RIO

Inge de Boer

Schoenen uit, riem van mijn middel, tas in de plastic bak en op kousenvoeten wordt duidelijk dat ik door mag lopen. Een knikje naar de man achter het dikke glas. Twee deuren door, een sluis en terwijl ik door de lange gang loop, zie ik door de grote ramen dat de eerste rondjes alweer gelopen worden. Altijd tegen de klok in. In het huis waar alle bewoners voor Vrouwe Justitia zijn verschenen heeft elk een verschillende lengte van verblijf maar gelden voor iedereen dezelfde structuur en regels.

Nadat ik heb gelezen wie er nieuw binnen zijn, wie zijn vertrokken en overleg heb gepleegd met de medewerkers van het re-integratie centrum, loop ik richting de cellenblokken. Vandaag ga ik kennis maken met Jacob.

Vlak voor zijn celdeur tref ik hem. Hij had niet meer op mijn komst gerekend. Bescheiden schudt hij mij de hand.

Ik vraag twee bewaarders of ik Jacob in de gespreksruimte mag spreken. Dat mag. Een van hen loopt met ons mee. De deur wordt voor ons open gedraaid en we nemen plaats in de dompige ruimte waar hier en daar verf van de muur begint te bladderen. Een mager straaltje licht piept door het kleine raam achterin de ruimte.

Wanneer we plaats nemen, steekt Jacob direct van wal; dit verplichte onderkomen blijkt zijn eerste keer hier. Nog niet zo lang geleden is hij tegen de spreekwoordelijke lamp gelopen. De malafide zaken waar hij in verzandde, omdat hij een langdurige gokverslaving in stand moest houden, is de reden van zijn verblijf. Dit is de eerste en laatste keer, aldus Jacob. Hij heeft een verkeerde afslag genomen en wil dit niet meer. Vooral niet voor zijn twee kinderen. Wanneer ik vraag naar hen, vertelt Jacob dat zijn kinderen niet op visite komen. Hij 'werkt op dit moment op zee' en is daarom een poosje niet thuis.

Ik val even stil.

Ik zou nu moeten denken aan systeemdiagnostiek. Aan de complementaire interactie in het gezin. Zijn verhaal contextueel benaderen. Vragen naar de intergenerationele context. Dat soort dingen.

Maar in plaats daarvan betrap ik mezelf op een andere gedachte. Ik probeer een grijns, die zich met een vlag van jeugdsentiment aandient, te onderdrukken. Zijn verhaal doet me denken aan een jeugdfilm met een vergelijkbaar verhaal. Een bitterzoet sprookje. Een verhaal van een meisje die brieven schrijft aan haar vader die in Rio de Janeiro verblijft voor zijn avontuurlijke baan. In werkelijkheid is hij dichterbij maar achter tralies.

De ouders in de film werken hard om een weg te vinden maar het liep toch anders dan beide wilden. Ik herinner me dat het verhaal eindigt met een open einde heeft maar een happy end was in dat verhaal nadrukkelijk uitgesloten.

Hoe Jacob zijn verhaal zal eindigen zal moeten worden afgewacht. Voor hem is het vooral zaak dat zijn kinderen dit nooit te weten mogen komen en wanneer hij eenmaal thuis is, zal alles anders zijn.

In tegenstelling tot een film of sprookje is de realiteit vrijwel altijd weerbarstiger. Daarom hoop ik vurig dat Jacob een uitzondering op deze regel is. Dat hij dit hoofdstuk snel achter zich mag laten en zijn verhaal in een volgend hoofdstuk een andere verloopt krijgt. Met als afsluiter 'en ze leefden nog lang en gelukkig'.

VAN LEVEN NAAR OVERLEVEN

Maartje

Daar zit je dan; als 14 jarige meid bij de psycholoog. Wat ik toen nog niet wist was dat hierna een hele roerige periode zou volgen die tot mijn 20ste zou duren.

Ik ben Maartje, 22 jaar en ik heb 20 jaar geworsteld met depressie en een Complexe Post Traumatische Stress Stoornis. Van mijn 14e tot mijn 21e hulp gehad bij verschillende zorg instanties. Doordat de zorg op dat moment nog aan het begin van de ontwikkeling stond die nu plaats vind helaas niet direct de juiste hulp gekregen op de momenten dat ik die nodig had, maar dat is een ander verhaal en dat is niet wat ik jullie in dit verhaal mee wil geven.

Wat wel? Kracht, hoop, moed en heel veel liefde. Dingen die voor mij centraal hebben gestaan in mijn herstel. Want ja, mijn CPTSS is in remissie en ik heb geen last meer van depressie. Ik ben mooi gezegd, bijna diagnoseloos. Raar he? ik vind van wel. Ik dacht niet dat ik ooit het leven zou hebben wat ik nu leef. Of dat ik überhaupt nog in leven zou zijn. En weetje wat het gekke is? Dat ben ik wel. Het verhaal wat ik met jullie wil delen is het gelukkigste moment dat ik heb meegemaakt in mijn leven. En dat is het moment dat ik van 20 jaar overleven naar leven ben gegaan.

Maart 2015. Na een ontzettend heftige opnameperiode waar ik door o.a. goede medicatie uit kwam, schrijf ik me in bij de Traumaverwerkingskliniek in Leeuwarden en begint de drie maanden lange interne therapie waar gericht gewerkt zal worden op mijn CPTSS. Mijn laatste hoop, strohalm en misschien de stap naar een nieuwe begin. Ik ontmoet deskundige psychologen, therapeuten en verpleegkundigen. Voor het eerst worden er geen woorden achter mijn woorden gezocht maar worden mijn beleving en gedachten met een warm hart ontvangen. Ook al doe ik voor mijn gevoel alles fout, toch krijg ik feedback over de dingen die ik dat moment ook goed heb gedaan. Ik voel me raar, alles voelt raar. Alsof ik in een andere wereld terecht ben gekomen. En misschien ben ik dat ook wel: ik zit in herstel.

Juli 2015. Na 3 maanden interne therapie te hebben afgerond rijd ik naar huis om daarna niet meer naar de kliniek terug te gaan. Het is zomer, de zon schijnt. Terwijl ik rijd kijk ik om me heen; alles voelt nieuw, alsof ik het nog nooit eerder gezien heb. En dan voor het eerst in mijn leven voel ik het: een gevoel wat mijn hele lichaam vult: warmte, dankbaarheid en geluk. Ik kijk naar de bladeren van de bomen die ineens groener zijn, de zon die feller schijnt dan dat hij vroeger deed en ik ruik de typische zomergeruch die al jaren aan mij voorbij is gegaan. Ik lach, zonder dat deze (sinds lange tijd) geforceerd is, het voelt alsof mijn hele lichaam meelacht en ik kan er niet meer mee stoppen. Ik voel me vrij, eindelijk.

IK LEEF.

Pa(a)z op!

Rosalien Brondy

PA(A)Z op dat je niet valt in het diepe dal van de manisch depressiviteit... Ik wilde dat ik had geluisterd naar mijn omgeving! Nu moest ik weer opgenomen worden... Nu loop ik weer eens door de gangen van de Paaz. Hoe heeft het zover kunnen komen? Nou dat zal ik je vertellen..

- 1 - ik liep over straat ik mijn pyjama zonder schoenen en sokken aan.
- 2 - ik dacht dat mijn grote broer Big Brother mij volgde
- 3 - Ik vertrouwde mijn familie niet meer.

Ik mocht daardoor niet alleen door voor de Led-tv, maar zelfs ook door voor de hoofdprijs: een Paaz-Break. Nu loop ik dus over de wandelgang .en zing: luidkeels “Ik loop hier alleen over een te stille Paaz en er is niemand die mijn waarheid ziet”. Of ter variatie “Ademnood geef je nu maar bloot”, in mijn tijgerpyjama. Ja, dat is lol maken, als je je dood verveeld. Maar dat was later, veel later.

Nu eerst; de isoleercel. Ik beland met kop en blote kont in de cel, nadat ik was gevlucht voor de demonen. Ze hebben me toch te pakken. Ik zing alleen maar Christelijke mantra's uit de Broedergemeente Taizé, dat is mijn redding. Nu galmt uit mijn gouden strot: “Bless the lord who leads me in to light!”

Ik zing, vecht, huil en bid niet, maar ik zing, dus mantra's. Er hangt geen klok, maar wel een ding dat op een intercom lijkt. Uit pure wanhoop druk ik verschillende knoppen in. Opeens hoor ik muziek. Uit schrik, druk ik nog een knop in. Dan hoor ik opeens een stem:

‘Wat wilt u mevrouw?’
Ik schreeuw: “God!”
“Wat wilt u echt?!”
“God”, hoor ik mezelf zeggen. De stem verdwijnt. Veel later zie ik een volgorde in de knoppen.. Knop links, rechter knop, onderste knoppen dan van links naar rechts.

O nee, dat is de verkeerde code! Eerst muziek aanzetten, daarna de intercom indrukken. Dan of nee...Uitgeput van de mislukte kraak pogingen, ga ik op de grond zitten. Ik verscheur de kartonnen po, wat ik eerst voor hoed aan zag. Ook verscheur ik het gevangenispak wat de demonen mij aangetrokken hebben . Uit pure wanhoop ga ik maar weer mantra's zingen van a naar z van z naar a om vervolgens te eindigen met z.

Opeens, heb ik een ingeving; ik moet mezelf op de grond neer leggen, zoals ze in de kerk toepassen. Ondertussen blijf ik de mantra's door zingen.:

Na riedeltje duizend gaat de deur opeens open: “Ik geef je een in injectie antipsychotica”, deelt mijn persoonlijk begeleider van het ambulant-team mij zakelijk mee. Ik zeg: “oke” en ik lig er al lang klaar voor. Ook denk ik bij mezelf: “Had dat zoveel mantra's moeten kosten uit mijn Taizé repertoire?” Er verschijnen daarna gebroeders Hospitaal in de deuropening. “Yes the A-team is gearriveerd”, denk ik opgelucht. Ik klim blij op het brancard en ik laat mij in de Pausmobiel vervoeren. Ik ben gezegend.
“I am going to heaven!”

Vechten om te overleven.

Er was te veel gebeurd. Het verlies van naasten, suïcidepogingen en vele separaties die daarop volgden. Het was te veel, veel te veel. De troost en warmte waar ik zo hard naar zocht, kon ik niet ontvangen. Continu opzoek naar afwijzing. Helaas voor mij, ging de groepsleiding daar niet in mee. Op één uitzondering na. Het separeren. Het was vernederend, gevoelens van machteloosheid overspoelden me. Van nature verkies ik ‘vluchten’ boven ‘vechten’. Maar vluchten was geen optie.

Ik had me opgesloten in het toilet, mijn slaapkamer was preventief afgesloten. Ik hoorde groepsleiding kloppen. Het duurde niet lang voordat ze binnenkwamen, terwijl ik als verdoofd bleef zitten. Er werd tegen me gepraat, maar de woorden kwamen niet binnen. Ik denk dat deze momenten de hulpverlening machteloos maakte. Ze konden niet inschatten wat ik zou doen en op welk moment. Maar de kans dat het van suïcidale aard zou zijn, achtten zij groot. Ikzelf kon dat net zo min inschatten. Er werd er gehandeld vanuit onmacht, angst en niet in de laatste plaats vanuit bezorgdheid en bescherming.

Uit voorzorg werd er assistentie gebeld. Terwijl ik het nauwelijks besepte ging mijn vechtstand aan. Hoe beangstigend het ook was om geen controle te hebben over mezelf, het feit dat anderen controle hadden over mij, was nog veel erger. Mijn groepsgenoten konden zien hoe ik over de gang gesleept werd. Hoe hard ik vocht en hoe hard ik verloor. Eenmaal in de voorruimte kreeg in de kans om alsnog afspraken te maken. Maar ik zat in de overlevingsstand, mijn gevoel had ik uitgeschakeld. Vechten was op dat moment de enige optie. Zij hadden alle controle over mij en mijn lichaam. Ik werd gesepareerd.

Ik vocht zo hard als ik kon, maar had bij voorbaat al verloren. Ik werd op mijn buik op het matras gelegd. Met een begeleider op mijn benen, twee verschillende mensen aan mijn armen en ook mijn hoofd werd vastgehouden. Een vijfde persoon legde de scheurjurk over me heen. Ik voelde iemands handen onder mijn buik doorgaan om de knoop van mijn broek los te maken. Mijn broek ging uit, mijn shirt ging uit. Ik probeerde me los te rukken, ik krijste en schreeuwde. Maar niemand luisterde. Ook mijn ondergoed gingen uit. De vernedering, de schaamte... Ik werd ingerold in scheurdekens. De groepsleiding verliet de ruimte één voor één, totdat ook de laatste zich de deur uit haastte.

De deur werd gesloten, de strijd van gestreden en ik had zonder twijfel verloren. Hoe tegenstrijdig ook, ervoer ik even een moment van rust, heel even. De oorlog in mijn hoofd had zich even laten parkeren voor deze fysieke strijd met de hulpverlening. Enkele seconde tot de oorlog weer begon, net een beetje sterker dan voorheen. De separatie had mijn negatieve zelfbeeld tot in de kern bevestigd, wederom.

Langzaam vond ik de controle terug en vocht ik verder. Ik vocht tegen de hulpverlening, maar zij bleven naast me staan. Ik vocht en ik verloor - net zolang - totdat ik vocht en overwon.

DAISY BEUWER

WHATEVER
IT
TAKES

SEPTEMBER 2017